

Posudek vedoucí diplomové práce

Název diplomové práce: **Návrh metodiky na zlepšení emočního well-beingu u dospívajících dívek s výchovnými problémy**

Autorka diplomové práce: **Bc. Adéla Rambousková**

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D

Diplomová práce se věnuje úzké problematice ověření metodiky pro zkvalitnění emočního well-beingu u adolescentek s problémovým chováním, v rámci ústavní výchovy. Z pohledu volby tématu a určité didaktické a autoevaluační optiky považuji téma za originální, zajímavé a přínosné. Oceňuji, že studentka zvolila problematiku, do které má možnost proniknout v rámci aktuálního výkonu profese odborné vychovatelky. Téma a zvolený postup práce lze však velmi snadno aplikovat i na oblast učitelství pro běžné střední školy, kde se určité prvky například i ze zážitkové pedagogiky realizují. Autorka si je zároveň vědoma nutnosti zvýšené citlivosti rozlišování rolí badatele a pedagogického pracovníka, když realizuje empirickou studii na svém pracovišti. Cíle práce jsou představeny hned v úvodu, jsou prezentovány srozumitelně, realisticky, čtenář je od začátku doprovázen jasnou trajektorií práce.

Teoretická část představuje kvalitní obeznámení s tématy, které vhodně ukotví reflektované téma. První kapitola se věnuje vývojovým korelátům adolescence a to z hlediska rizikového chování a optikou traumatu jako vysoce zátěžového faktoru pro rozvoj problémového chování. Další kapitola již tematizuje duševní zdraví, kde je právě představen koncept duševní pohody (well-being). Kapitola je postavena na hodnotných základech, oceňuji i bohatý terminologický aparát, autorka se opírá o zásadní autory. Poslední teoretický celek, se kterým pak autorka pracuje v samotné metodice, jsou copingové strategie. Těmito tematickými celky si autorka vymezila prostor pro představení instituce (diagnostický ústav), kde probíhala realizace samotného programu, metodiky pro rozvoj emočního well-beingu a zároveň kritických míst výkonu profese odborného vychovatele v tomto segmentu školství. Teoretická část dobře koresponduje a komunikuje s empirickou částí. Nepostrádám zde žádné významné téma. Z hlediska použití bibliografických zdrojů se jedná o práci, která pracuje s rozsáhlým rejstříkem relevantních zdrojů, včetně zahraničních.

V metodologické pasáži studentka prokázala, že má v oblasti stanovování výzkumných cílů, ale i prostředků (volba metod sběru dat) dobré vědomostní zázemí. Autorka popisuje detailně postup sběru dat, etické konsekvence i odůvodnění cílové skupiny. Cíle, které si autorka klade, jsou jednoznačně vyjádřeny a je k nim v textu postupně směřováno. Vzhledem k charakteru empirického zájmu (ověření metodiky), oceňuji kvalitně postavený proces evaluace a hodnocení metodiky, přípravnou fázi (dotazníkové šetření), její realizaci, ale i vedení ze strany odborného vychovatele. Studentka realizovala celkem tři dvouhodinové samostatné programové bloky, které ale po první realizaci vždy podrobila detailními rozboru. Využívala ústřední reflektivní prostředek sebereflektivní Korthagenův cyklus reflektivního učení (ALACT). Jako další nástroj, který aplikovala, byla zpětná vazba kolegyň, které se programů účastnily ve formě určité asistenční pozice.

Reflexi a vyhodnocení silných a slabších míst jednotlivých lekcí považuji za velmi silnou stránku práce. Studentka využívala kromě autoreflexe i hodnocení a zpětnou vazbu jak kolegyně pedagožky, tak samotných dospívajících aktérek programu. Všechny 3 lekce programu tedy aplikovala celkem 3x než mohla vyhodnotit, že metodiku považuje za aplikovatelnou. Vzhledem ke specifické cílové skupině i zaměření metodiky, která má v rámci výkonu profese odborného vychovatele svou důležitou roli, je nutné velmi senzitivně zacházet s mechanismy emočního prožívání u klientek v ústavní výchově. V programu se mohou otevřít nezpracovaná traumata či nepříjemné emoční rozpoležení, které se mohou v rámci skupinové dynamiky mít jiný rozměr než při individuální práci. Jedná se o tematiku, která pracuje s prožíváním s hodnocením, s rozvojem sociálních kompetencí, tedy se složkami osobnostního rozvoje dospívajících. Proto oceňuji, jaké momenty a mechanismy zpětné vazby i autoreflexe pedagoga autorka ve své práci formuluje a jak s nimi zachází. Vyspělost těchto úvah graduje v diskuzi a závěru, kde se studentka zamýšlí nad riziky metodiky u cílové skupiny dospívajících dívek, které část svého středoškolského věku musí na základě soudních rozhodnutí strávit v ústavním zařízení.

Výslednou práci autorky považuji za velmi zdařilou. Rozsah práce a její struktura odpovídají požadavkům kladeným na diplomovou práci. Z jazykového hlediska je psána akademickou dikcí s kvalitním terminologickým aparátem. Práce obsahuje všechny povinné části.

Celkově hodnotím spolupráci s Adélou velmi pozitivně. Studentka vždy jednotlivé kroky konzultovala, velmi brzy se zorientovala v odborných zdrojích, kvalitně si zpracovala

přípravnou rešerši. Při koncipování metodiky pracovala reflektovaně, snažila se držet didaktickou linii, konzultovala dílčí témata i kroky pravidelně a vždy u ní docházelo ke kvalitativním posunům. Zároveň pracovala samostatně, spolehlivě se posouvala po dohodnutých dílčích úkolech, na své práci pracovala pravidelně. Věřím, že se mohla díky svému diplomovému projektu i profesně posunout.

Závěr: Diplomovou práci Adély Rambouskové doporučuji k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- 1, V jakých aspektech či místech jste metodiku musela od první verze nejvíce měnit?
- 2, Kdybyste podobný program realizovala například na střední škole s převahou maturitních oborů, v čem byste svou metodiku modifikovala?
- 3, Ústavní výchova, zvláště u středoškoláků s výraznějšími poruchami chování, bývá často realizována v genderově homogenních skupinách. Jaké výhody a jaké nevýhody tohoto řešení byste zmínila.

V Praze dne 11. 5. 2021

PhDr. Pavla Presslerová, Ph.D.